

Kontrollutvalgets oppgaver og utfordringer

Bodø 11. juni

Fagsjef i KS Dag-Henrik Sandbakken

Et av kommunens viktigste utvalg!

- ✓ Kontrollutvalgene skal sørge for at
 - 18 pst av fastlands brutto nasjonalprodukt
 - eller mer enn 400 mrd kronerbrukes i henhold til lover og regler
 - mest mulig effektivt
 - til innbyggernes beste
- ✓ Lovfesta
- ✓ Valgt av kommunestyret/fylkestinget for å utøve kontroll på deres vegne.

«Kontrollutvalgets viktigste oppgave er å sikre at innbyggerne har tillit til kommunen, og å sikre effektiv og rett bruk av ressursene»

«Kontrollutvalgets viktigste oppgave er å stille de riktige spørsmålene»

Kommunestyret har en avgjørende betydning for hvilken rolle kontrollutvalget skal ha i kommunen

Tillit!

Kommunestyret må velge et kontrollutvalg som oppfattes som uavhengig og objektivt

Kontrollutvalget skal ikke være en arena for partipolitikk. Det skal heller ikke overprøve politiske beslutninger

Det er kontrollperspektivet som skal ligge til grunn for debatten og behandlingen

- Gjennomslagskraft på tvers av partipolitiske skillelinjer

Hva er viktigst for å bygge tillit?

- *Åpenhet*
- *Debatt*
- *Pålitelighet*
- *Ansvarlighet*
- *Borgernærhet*
- *Effektivitet*
- *Folkevalgtes rollekomfort*

Tre viktige stikkord ved valg til kontrollutvalget

✓ Uavhengighet

✓ Objektivitet

✓ Habilitet

Kommunereformen

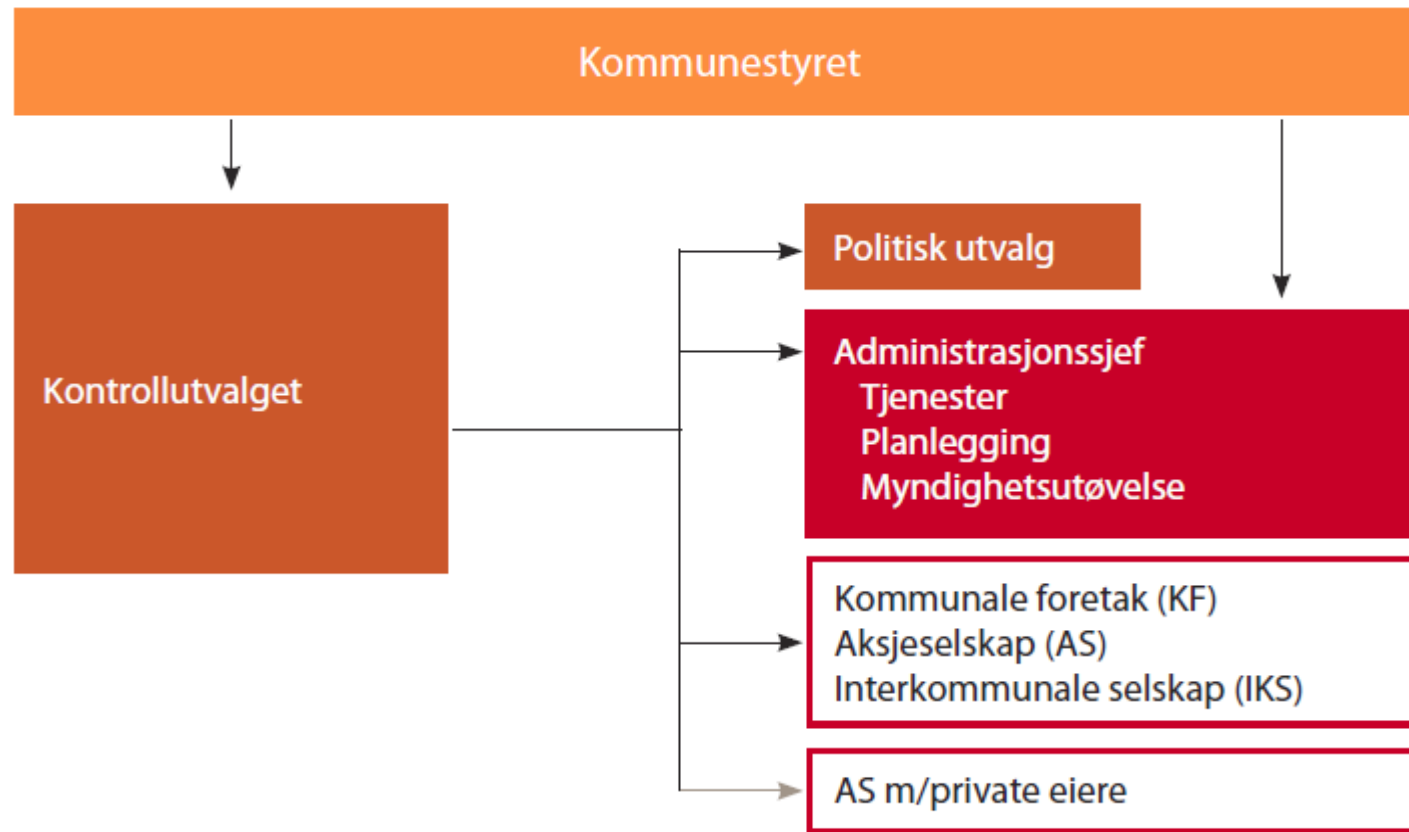

KS krever:

- ✓ Betydelig reduksjon i statlig detaljstyring og rapporteringskrav
- ✓ Klar reduksjon i landsomfattende tilsyn
- ✓ Færre innsigelser til arealplanene
- ✓ Flytte ressurser og oppgaver fra stat til kommune
- ✓ Mer enhetlig regional organisering på statlig side

Kontrollutvalgene er viktig for å få redusert statlig kontroll og tilsyn

Kommunestyret rolle som kontrollorgan (Kontrollutvalgsboken, veileder fra KRD)

Samspillet mellom kommunestyret og kontrollutvalget

- ✓ *«Ta med kontrollutvalget på folkevalgtopplæring. Gi rom for å la kontrollutvalget presentere seg og sine oppgaver»*
- ✓ *«Vi er veldig fornøyde med å ha med kontrollutvalget på todagers folkevalgtopplæring. Det samme var tilbakemeldingen fra kontrollutvalget»*
- ✓ *«Det er viktig at alle forstår og ser de ulike rollene de har, og innser at via godt samarbeid kan kontrollutvalget og kommunestyret sammen bidra til en bedre kommune»*
- ✓ Forståelse og respekt for hverandres roller

Kontrollutvalgets oppgaver og myndighet

Kontrollutvalget har ingen myndighet til å fatte vedtak som binder forvaltningen

Kontrollutvalget kan heller ikke overprøve politiske prioriteringer gjort av de folkevalgte organene

Kontrollutvalgets oppgaver og myndighet

- ✓ Føre kontroll og tilsyn med forvaltningen
- ✓ Gi uttalelse om kommunens årsregnskap
- ✓ Utarbeide planer for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll
- ✓ Rapportere til kommunestyret om gjennomførte forvaltningsrevisjoner og selskapskontroller

Kontrollutvalgets oppgaver og myndighet

Påse at:

- ✓ kommunen har en forsvarlig revisjonsordning
- ✓ Revisjonsmerknader blir fulgt opp
- ✓ Det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak
- ✓ Det blir gjennomført forvaltningsrevisjon og selskapskontroll
- ✓ Kommunestyrets merknader til forvaltningsrevisjoner blir fulgt opp

Kontrollutvalgssekretariatet

- ✓ Kommunestyrets ansvar å sørge for sekretariatsbistand
- ✓ Kontrollutvalgets viktigste ressurs
- ✓ Skal være uavhengig av både administrasjonen og revisjonen
- ✓ Sekretariatet er underlagt forvaltningslovens habilitetskrav
- ✓ Sekretariatet er direkte underlagt kontrollutvalget
- ✓ Administrasjonen har ikke instruksjonsrett overfor sekretariatet

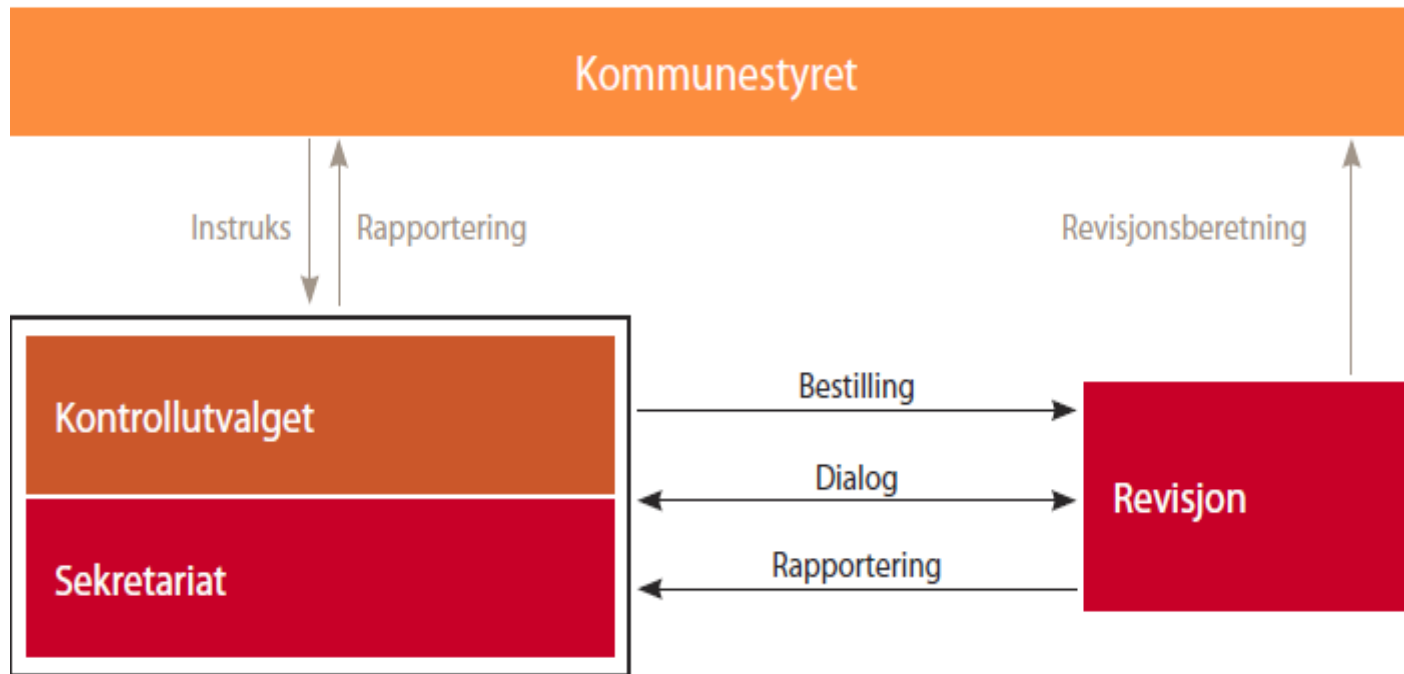
Revisjonen

- ✓ Forvaltningsrevisjon og regnskapsrevisjon
- ✓ I tillegg etter avtale:
 - Selskapskontroll
 - Analyser
 - Granskning

- ✓ Kommunestyret kan velge:
 - Egenregi (egen revisor eller i samarbeid med andre kommuner)
 - Kjøp av revisjonstjenester

 - Men, et ufravikelig krav at de er uavhengige

Samhandling

Arbeidet i kontrollutvalget

Det er viktig at kontrollutvalget utnytter muligheten til å ta opp et bredt spekter av saker, og at utvalget er klar over at kontroll- og tilsynsoppgaver omfatter mer enn bare revisjon.

Samhandling med administrasjonssjefen

- ✓ Gjensidig respekt og tillit for hverandres roller og oppgave
- ✓ Felles målsetting: sikre god kvalitet i tjenestene, samt læring og forbedring
- ✓ Kommuneloven pålegger administrasjonssjefen å etablere og følge opp et tilfredsstillende internkontrollsystem.
- ✓ Dette er det viktig at kontrollutvalget undersøker.
 - Administrasjonssjefen orienterer
 - Etatsbesøk
 - Granskning eller høring
 - M.m.

Tips!

- ✓ Har kommune etablert et dokumentert internkontrollsystem?
- ✓ Er det etablert et godt kontrollmiljø i kommunen?
- ✓ Er det fastsatt mål på sentrale områder i kommunen?
- ✓ Er det gjennomført en strukturert risikokartlegging og vurdering av alle områdene i kommunen?
- ✓ Er det etablert hensiktsmessig informasjons- og rapporteringsrutiner?
- ✓ Er det fastsatt rutiner for oppfølging av at internkontrollsystemet fungerer som forutsatt?

Kontroll- og tilsynssaker

Kontrollutvalget skal behandle saker knyttet til revisjon og selskapskontroll, men det er ikke tilstrekkelig for å ivareta det løpende ansvaret.

Det er kun kommunestyret som kan pålegge kontrollutvalget oppgaver

Andre henvendelser må utvalget selv vurdere om de skal behandle

Kontroll- og tilsynssaker

Pålagte saker

Forvaltningsrevisjon i henhold til plan
Selskapskontroll i henhold til plan
Regnskapsrevisjon
Oppfølging av revisjon

Planlagte saker

Orientering fra administrasjonen
Orientering fra revisjonen
Gjennomgang av møtebøker
Oppfølging av vedtak
Gjennomgang av tertialrapporter
Gjennomgang av KOSTRA rapportering
Virksomhetsbesøk
Gjennomgang av delegerte fullmakter
Statistikk knyttet til fylkesmannen sin klagesaksbehandling

Uplanlagte saker

Innspill fra kommunestyret
Innspill fra kontrollutvalgsmedlemmene
Innspill fra ansatte i kommunen
Henvendelser fra innbyggerne
Varsling
Orientering om eksterne tilsynssaker
Rapporter og evalueringer av kommunale tjenester
Mediesaker
Innspill fra administrasjonssjefen
Misligheter og annen informasjon fra revisjonsarbeidet
Orientering om KOFA-saker

Åpenhet

Åpenhet er i seg selv et mål for forvaltningen, og det viktigste tiltaket for å skape tillit

Synliggjøring av kontrollutvalgets arbeid er viktig for å skape tillit til at kommunen er underlagt en betryggende, folkevalgt kontroll

Kommunelovens § 31: *Enhver har rett til å overvære møtene i folkevalgte organer*

Skal lukke: Lovbestemt taushetsplikt og arbeidstakers tjenstelige forhold

Kan lukke: personvern og hensynet til tungtveiende offentlige interesser

Offentlighet

Hovedregelen er at saksdokumenter er offentlige med mindre det er unntak i lov eller i medhold av lov.

Unntak for visse interne dokumenter, dokumenter som omhandler lovbrudd og for taushetsbelagte opplysninger

Vær synlige overfor kommunestyret og for innbyggerne!

Samhandling med statlig tilsynsmyndigheter

Statlig tilsyn og kommunal egenkontroll har det til felles at de skal bidra til at kommunen løser sine oppgaver innenfor rammene av lover og forskrifter

Samhandling med statlige tilsynsmyndigheter

Kontrollutvalget bør:

- ✓ be om å få tilsendt tilsynsrapporter
- ✓ Holde seg orientert om administrasjonssjefens oppfølging av eventuelle avvik
- ✓ Følge med på fylkesmannens tilsynskalender
- ✓ Gå i dialog med fylkesmannen om planlagte tilsyn
- ✓ Holde seg orientert om klagesaker som behandles av fylkesmannen

Oppfølging

For at kontrollutvalgene skal klare å holde følge med utviklingen, kreves det kontinuerlig læring og forbedring

- ✓ Hva med å skrive en årsmelding som ledd i informasjonen til kommunestyret?
- ✓ Følg opp hvordan administrasjonssjefen gjennomfører og etterlever kommunestyrets vedtak i forbindelse med forvaltningsrevisjon og selskapskontroll
- ✓ Evaluere eget arbeid
- ✓ Erfaringsoverføring til neste kontrollutvalg

Til slutt

Kontrollutvalget skal være modige, stille de vanskelige spørsmålene og være synlige